

ÖZET

Tez konusu: **Kamu Harcamalarında Etkinlik: Kırgızistan Örneği**
Tez Danışmanı: **Prof.Dr. Damira BEKTENOVA**
Hazırlayan: **Tınçtık BAZARBAEV**

Haziran, 2008, 69 sayfa

Günümüzde kamu harcamaları sadece devletin klasik fonksiyonları yerine getirebilmek için kullandığı bir araç değildir. Çok çeşitli etkilere sahip olan kamu harcamaları devletin giriştiği tüm alana yayılarak genel nüfus yaşamına tesir edebilmektedir.

Yapılan yüksek lisans tez çalışmasında kamu harcamaları hakkında genel bir bilgi ve analiz vermeye çalışmıştır. Özellikle Kırgızistan'da yapılan kamu harcamaları fonksiyonel sınıflandırmaya göre açıklanmakta ve yapılan harcamaların mahiyeti gösterilmektedir. Çalışmanın asıl amacına ulaşmak için inceleyici yöntem kullanılmaktadır. Kırgızistan'ın kamu harcamalarını iyice incelediğimizde genel olarak kamu harcamalarının artış trendinde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Her ne kadar iktidardakiler inandırmak isteseler de mali kalite göz ardı edildiği neticesine varılmaktadır. Mesela bütçe harcamalarında bazı gereksiz ve mantıksız kalemlerin olduğu ve bu meseleleri çözmeye doğrultusunda uluslararası ekonomik birimlerle işbirliği yapma çabaları sürdüğü yapılan bütçe çalışmaları dolayısıyla izlenmektedir. Özellikle bütçe üzerinde uğraşan Maliye Bakanlığı uzmanları mali kaliteyi yükseltmek için çabalar içinde olduğu anlaşılmaktadır. Zira Kırgızistanın sosyo-ekonomik gelişmesindeki en önemli unsurlardan birisi kamu harcamalarının doğru ve dürüstçe yapılmasıdır.

Kanaatimizce iyi bir bütçe dağıtım mekanizmasını oturtma çabaları şimdilik yetersiz olmakta ve bu durum yani, kamu harcamaları böylesine saydamsız ve şeffafsız yapılmaya devam edecektir. Bildiğimiz kadarıyla bütçe harcamalarında kesilecek bir çok kalemler bulunmaktadır.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Магистрдик иштин темасы: **Мамлекеттик чыгашалардын
эффективдүү колдонулушу Кыргыз
Республикасынын мисалында**

Магистрдик диссертациянын жетекчиси: **Проф. ЭИД. Дамира Бектенова**

Даярдаган: **Тынчтык Базарбаев**

Июнь, 2008, 69 бет

Азыркы кезде мамлекеттик чыгашалар жалаң гана мамлекеттин классикалык функцияларын орундатуучу каражат болуу ролунан узак. Ар кандай таасирлерге ээ болгон мамлекеттик чыгашалар мамлекеттин колу жеткен бардык жерлерге жайылып жалпы калктын жашоосуна таасирин тийгизип жатат.

Бул иште мамлекеттик чыгашалар жөнүндө кеңири маалымат бергенге жана анализ кылууга аракет кылынды. Өзгөчө Кыргыз Республикасынын мамлекеттик чыгашалары функцияналдык бөлүштүрүлүшүнө карата түшүндүрүлүп, колдонулган чыгашалардын ички түзүлүшү көрсөтүлгөн. Иштин негизги максатына жетишүү үчүн изилдөөчү усул колдонулган. Жалпысынан алып караганыбызда Кыргызстандын мамлекеттик чыгашалары өсүү тенденциясында болгонун байкай алабыз. Мамлекеттик кызматкерлер канчалык ишендирүүгө аракеттерин жасашса дагы каржы сапатына анчалык көңүл бөлүнбөй жатканына ынандык. Мисалы кээ бир бюджеттик чыгашаларда кээ бир керексиз жана логикага жатпаган бюджеттик беренелердин болгонун жана аларды жоюу максатында эл аралык уюмдар менен макулдашып иш алып бара жаткандыктарын кылынган бюджеттик иш-аракеттердин натыйжасын да көрө алдык. Эмне үчүн дегенде мамлекеттик чыгашалар Кыргыз Республикасынын социалдык экономикалык өнүгүүсүндөгү эң маанилүү элементтердин бири болуп эсептелет. Оюбузча жакшы бөлүштүрүү системасын отургузуу иш-аракеттери азыркы учурда жетишсиз болууда жана бул абал, тагыраак айтканда тилекке каршы мамлекеттик чыгашалардын айкындыксыз

жана таза эмес кылынуусу улантылат. Билингендей эле бюджеттик чыгашаларда алынып салына турган бир канча бюджеттин беренелери бар.

АННОТАЦИЯ

**Тема магистерской диссертации: Эффективное использование
государственных расходов
на примере Кыргызской Республики**

Руководитель магистерской работы: Проф. ДЭН. Дамира Бектенова

Исполнитель: Тынчтык Базарбаев

Июнь, 2008, 68 страниц

В современное время государственные расходы перестали исполнять роль классической функции распределения. Имея разносторонние эффекты на жизнь общества, государственные расходы имеют не двойственные влияния на всю территорию страны.

В этой работе делалось упор на то чтобы дать более детальное определение государственным расходам с целью их анализа. Особенно государственные расходы Кыргызской Республики были классифицированы по функциональным признакам и указаны внутренняя структура использованных расходов. Для достижения цели был использован исследовательский метод. Если, посмотреть, в общем на государственные расходы Кыргызской Республики, то мы заметили что они сохраняют тенденцию роста. Несмотря на как нас пытаются убедить отдельные специалисты, нами было раскрыто, что в процессе распределения не дается важное значение роли финансовому качеству. Например, некоторые государственные расходы не имеют логического смысла их использования и чтобы разрешить эти упущения ответственные специалисты пытаются совместно и с помощью международных организаций работу в этом направлении. Государственные расходы являются важным инструментом в социально-экономическом развитии Кыргызской Республики. По нашему мнению работы по систематическому распределению государственных ресурсов производится очень вяло и вероятно в ближайшее время такая ситуация продолжится. Как нам известно, есть несколько статей в государственных расходах, которые необходимо убрать их с применения.

ABSTRACT

The subject of master work: **Effectiveness of Public Expenditures: An Example of Kyrgyz Republic**

Supervisor of master work: **PhD. Prof. Damira Bektenova**

Performed: **Tynchtyk Bazarbaev**

June, 2008, 68 pages

Nowadays public expenditures do not make only for classic distribute role. Public expenditure has a different effects for live of society and all the country.

In this work for analysis purpose public expenditures was clearly defined. Especially public expenditures of Kyrgyz Republic were classified as functionality indication and was showed their internal structures. For reach to purpose was used research method. Generally public expenditures of Kyrgyz Republic has kept rise tendency. In spite of affirmation of some state specialists the role finance quality was not well signified. In example some articles of public expenditures do not have a logical meaning of using and for solve this issue, specialists with help of international organizations tried to solve this mistakes. Public expenditures are mainly instrument for social-economic increase of Kyrgyz Republic. In our opinion works for systematic distribute of public resources are not enough and this situation will be continued. As we know some articles of public expenditures must be cut of.

